

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉS ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAM

A PROGRAM STRATÉGIAI KERETEI - I. DÖNTÉSHOZÓI MUNKACSOPORT-ÜLÉS

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉS ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAM

ELŐTERJESZTÉS A PROGRAM STRATÉGIAI KERETEIRŐL

I. DÖNTÉSHOZÓI MUNKACSOPORT-ÜLÉS

2015. MÁJUS 5.

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	6
1 DÖNTÉSI JAVASLAT A PROGRAM HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAIRA	8
1.1 Támogató üzleti környezet	9
1.2 Egységes és jól szervezett gazdasági tér.....	9
1.3 A kreativitás és innováció támogatása	10
1.4 Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac	11
2 DÖNTÉSI JAVASLAT A PROGRAM KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLJAIRA	12
2.1 Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése.....	13
2.2 Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése.....	14
2.3 Aktív KKV politika kialakítása.....	15
2.4 Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése.....	16
2.5 Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése.....	17
2.6 Munkaerő-piac rugalmasságának növelése.....	18
2.7 Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése	19
3 MELLÉKLETEK	20
3.1 Támogató üzleti környezet	21
3.2 Egységes és jól szervezett gazdasági tér.....	22
3.3 A kreativitás és innováció támogatása	23
3.4 Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac	24

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Fővárosi Közgyűlés 1211/2014. (VI. 30.) számú határozatával felkérte a Főpolgármestert, hogy kezdje meg egy gazdaságélénkítést és munkahelyteremtést célzó tematikus fejlesztési program (továbbiakban TFP) előkészítését. A TFP elkészítésének tervezési folyamata 2015 februárjában megkezdődött.

A tervezési folyamat végső dokumentumának elfogadásáról a Fővárosi Közgyűlés dönt, de a közgyűlési előterjesztést a főváros és a kerületek vezetőiből összehívott döntéshozói testület, az úgynevezett *Döntéshozói Munkacsoport* hagyja jóvá. A Döntéshozói Munkacsoport a készülő stratégiai dokumentumot két döntési fázisban tárgyalja, ez egyben a tervezési folyamat két szakaszát is meghatározza. Jelen első szakaszban a dokumentum stratégiai kerete: a jövőkép és a fejlesztési célok kerülnek meghatározásra, a második szakaszban a fejlesztési célok alatt megvalósítandó konkrét beavatkozásokról és a végrehajtás intézményi kereteiről születik majd döntés. A Döntéshozói Munkacsoport elé kerülő javaslatokat Budapest önkormányzatainak, továbbá az érintett kormányzati szervezeteknek és a Budapest gazdaságában meghatározó szektorok vállalkozó szervezeteinek delegáltjaiból álló *Szakértői Munkacsoport* tárgyalja meg és készíti elő.

A Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program célrendszerére a Szakértői Munkacsoport a következő javaslatokat fogalmazta meg:

D1: A Döntéshozói Munkacsoport egyetért azzal, hogy Budapest Gazdaságélénkítés Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Programjának hosszú távú célja, hogy Budapest 15 éven belül Közép-Európa vezető gazdasági térségévé váljon.

E cél 4 pillérből épül fel:

1. Budapest, ahol érdemes vállalkozni: támogató üzleti környezet.
2. Budapest, a jól szervezett gazdasági tér: koordinált gazdaságfejlesztés és munkaerőpiaci politika.
3. Budapest, az ötletek városa: élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív gondolkodókat.
4. Budapest, ahol jó dolgozni: megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac.

D2: A Döntéshozói Munkacsoport egyetért azzal, hogy a Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program a hosszú távú célok elérése érdekében az alábbi hét fejlesztési célt határozza meg a következő öt évre:

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése.
2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése.
3. Aktív KKV politika kialakítása.
4. Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése.
5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése.
6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése.
7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése.

Az előterjesztés célja

Jelen előterjesztésben a Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program stratégiai keretének, célrendszerének elemeire vonatkozó javaslatok kerülnek összefoglalásra. Az előterjesztés célja a Szakértői Munkacsoporton megvitatt és elfogadott szakmai javaslatok döntéshozói jóváhagyása, esetleges korrigálása.

Az előterjesztés dokumentuma tartalmazza a Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program hosszú és középtávú céljait, és a célok elérését szolgáló intézkedés-javaslatokat, valamint a Szakértői Munkacsoport által a hosszú távú célok szempontjából beazonosított helyzetértékelő állításokat, a Budapest erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit összefoglaló úgynevezett SWOT táblákat.

1 DÖNTÉSI JAVASLAT A PROGRAM HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAIRA

A Döntéshozói Munkacsoport egyetért azzal, hogy Budapest Gazdaságélénkítés Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Programjának hosszú távú célja, hogy Budapest 15 éven belül Közép-Európa vezető gazdasági térségévé váljon.

E cél négy pillérből épül fel, melyeket az alábbi ábra szemléltet:

15 éven belül Budapest Közép-Európa vezető gazdasági térsége legyen

Budapest, ahol érdemes vállalkozni: támogató üzleti környezet	Budapest, a jól szervezett gazdasági tér: koordinált gazdaságfejlesztés és munkaerő-piaci politika	Budapest, az ötletek városa: élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív gondolkodókat	Budapest, ahol jó dolgozni: megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac
---	--	--	--

A Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program hosszú távú célja, hogy Budapest 15 éven belül - az Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia és Magyarország alkotta - Közép-Európa vezető gazdasági térségévé váljon; azaz mind gazdasági ereje (GDP), mind jövedelemtermelő képessége (GDP/fő) mind a foglalkoztatás (15-64 évesek foglalkoztatási rátája) tekintetében foglaljon el vezető helyet a szomszédos országok és a Visegrádi országok gazdasági centrumai (fővárosi régiói) között.

Ezen hosszú távú cél négy pilléren nyugszik:

1. Budapesten alakuljon ki egy olyan támogató üzleti környezet, ahol érdemes vállalkozni.
2. Budapest egységes és jól szervezett gazdasági térré váljon, ahol a gazdaság és munkaerő-piaci politikák jól koordináltak.
3. Budapest élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív embereket, így válva az ötletek városává.
4. Budapest olyan megújuló, rugalmas és befogadó munkaerő-piaccaal rendelkezzen, ahol jó dolgozni.

Támogató üzleti környezet 1.1

Budapest akkor tud támogató üzleti környezetet biztosítani a gazdaság számára, ha:

- » a vállalkozások szabályozási terhei (administrative burden) alacsonyak, vagyis a jogszabályok betartása, azok számossága, bonyolultsága és kiszámíthatatlansága miatt nem igényel indokolatlanul nagy erőforrást a vállalkozásoktól,
- » a túlzott adó- és járulékfizetési terhek nem gátolják a vállalkozások fejlődését,
- » vállalkozásbarát, a vállalkozói gondolkodást értő, a gazdasági racionalitásra tekintettel lévő, a vállalkozásokra partnerként tekintő és méltányos hozzáállás jellemzi a hatóságokat,
- » a vállalkozások társadalmi megítélése is kedvező, a megtakarításokat vonzó befektetési lehetőség, a vállalkozók megbecsült tagjai a társadalomnak, így a vállalkozóvá válás vonzó pálya a fiatalok számára,
- » felett pénz és tőkepiaccal, valamint minőségi és bőséges humán erőforrás- és ingatlan kínálattal tudja segíteni a vállalkozások indulását, bővülését,
- » erős vállalkozói közösség és jól szervezett vállalkozói hálózatok alakulnak ki,
- » minőségi és hatékony (köz)szolgáltatások segítik a vállalkozói tevékenységet,
- » Budapest vállalkozás barát üzleti környezete ismert és elismert mind a hazai, mind a nemzetközi környezet előtt.

Amennyiben Budapest biztosítani tudja ezeket az erőforrásokat a gazdaság számára, akkor vonzó befektetési és vállalkozási célpontként fog megjelenni a nemzetközi üzleti felmérésekben.

Egységes és jól szervezett gazdasági tér 1.2

Minél egységesebb és nagyobb gazdasági térré szervezhető Budapest, illetve minél jobban ki tudja használni a gazdaság fejlődése céljára a város és térségének sokszínű adottságait, annál nagyobb fejlődési lehetőséget tud biztosítani az itt megtelepedett és megtelepülni vágyó vállalkozásoknak. Egy egységes és jól szervezett budapesti gazdasági térben, ezért:

- » a szakpolitikai eszközökért felelős közigazgatási szereplők között összehangolásra kerülnek a munkaerő-piaci és gazdaságfejlesztési eszközök, amelyek részeként
- » hatékony munkamegosztás alakul ki a gazdaságfejlesztésben a Főváros, a kerületek, Pest megye, a kormányzati szervek és a magánszféra között, a szinergiákat kiaknázva, hálózatba szervezve annak szereplőit és eszközrendszerét,
- » tudatos – a gazdasági tervezhetőséget, a vállalkozások célzott megtelepedését segítő – iparpolitika jelöli ki a várható gazdaságfejlesztési irányokat, a kiemelt ágazatokat,

- » Budapest gazdaság szervező ereje messze túlmutat a város határain: a főváros már nemcsak a Közép-magyarországi régió, hanem az ország és bizonyos esetekben a Kárpát-medencében elérhető erőforrások becsatornázását is szervezi,
- » a gazdaságfejlesztés hatékonyan épít Budapest és térségének sokszínűségére, koordinálja a gazdaság fejlődés térbeli irányait, építve az egyes városrészek, kerületek területi sajátosságaira, segítve a speciális kerületi gazdasági profilok érvényre jutását és a munkahelyek számának városon belüli – lakóhely közeli – erősödését,
- » hangsúlyt helyez a városi munkahelyi zónák megtartására és fejlesztésére, segítve ezzel a rövid utak városának kialakulását.

A gazdasági tér jól szervezettségét mutathatja többek között, ha az innovatív klaszterek száma és gazdasági ereje növekszik. Néhány kiemelt ágazatban Budapest európai vezető szerepet tud betölteni, ehhez azonban szükséges feltétel, hogy a városlakók napi munkahelyre járási ideje csökkenjen, illetve Budapest összes kerületében elérhetővé váljanak az egységes munkaerő-piaci és vállalkozási szolgáltatások, eszközök.

1.3 A kreativitás és innováció támogatása

Gazdaságfejlesztés tekintetében hosszú távon az értéket az innováció és a kreativitás tudja csak biztosítani, ami csak akkor érhető el, ha Budapest vonzó marad a kreatív, új gondolatok megszületésében kulcsszerepet játszó alkotók számára, illetve kibontakozási lehetőséget biztosít részükre. Ezen cél megvalósulásában fontos szerep jut a Budapest nyújtotta nem gazdasági típusú előnyöknek, az élıhetőségnek és a város pezsgésének, lendületének. Budapest akkor tud vonzó hely maradni az innovációban élıen járó szakemberek és vállalkozások számára, ha:

- » rugalmas szabályozási környezettel és a vállalkozásindítás megkönnyítésével segíti az ötletek gazdasági megvalósíthatóságát,
- » aktív és támogató vállalkozói közösségek, valamint fejlett start-up ökoszisztéma segíti a gazdaság világába újonnan belépőket,
- » nemzetközileg is jegyzett, kiváló egyetemei vonzzák a tehetséges külföldi diákokat,
- » magas minőségű humán (köz)szolgáltatásokkal, a környezet minőségével és fejlett tömegközlekedéssel vonzó életteret tud biztosítani a kreatív, innovatív gondolkodók számára, és
- » vonzó életteret, perspektivikus lehetőségeket biztosít nemcsak az itt élőknek, hanem a más országból hazatérőknek, akár a más országban született kreatív, innovatív fiataloknak is.

Amennyiben Budapest vonzó hely lesz a kreatív, innovatív vállalkozók és vállalkozások számára, akkor ez meg fog mutatkozni a kutatás-fejlesztés-innovációra költött

források, a szabadalmak és a start-upok számának növekedésében, a munkatermelékenység emelkedésében, a nemzetközi start-up felmérésekben elért pozitív helyezésekben, egyúttal a városok élıhetőségével kapcsolatos rangsorokban elért kedvező helyezésekben, és a budapesti egyetemeken tanuló külföldi diákok számában is, mind a személyenként itt tanuló külföldi diákok, mind az itt diplomát szerző külföldi diákok tekintetében.

Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac 1.4

Hosszú távon a gazdaság fejlődése és a foglalkoztatás erősödése egymást erősítő folyamatok, illetve csak egymással összhangban valósíthatók meg. Ahhoz, hogy Budapesten minden dolgozni vágyó ember munkát találhasson:

- » az oktatási rendszernek magas minőségű és a piaci igényekhez igazodó képzettséget kell biztosítani mind a jövő generációja, mind az új tudást, képességet megszerezni vágyó felnőttek számára is, amihez
- » meg kell erősödni a felnőttképzés iránti igényeknek és lehetőségeknek,
- » el kell terjednie a rugalmas foglalkoztatási formáknak, ehhez kapcsolódóan
- » teret kell biztosítani a rugalmas vállalkozási formáknak, az erőforrások megosztását segítő közösségi gazdaságnak (sharing economy),
- » hatékony munkaerő-piaci szolgáltatásokkal kell segíteni a munka világából ideiglenesen kiszorult munkavállalók visszatérését a foglalkoztatásba,
- » ösztönözni kell, az alacsonyan képzettek számára is elérhető munkahelyek létrejöttét, többek között azokat az atipikus foglalkoztatási formákat, amelyek bővítik a számukra is elérhető foglalkoztatási lehetőségek számát.

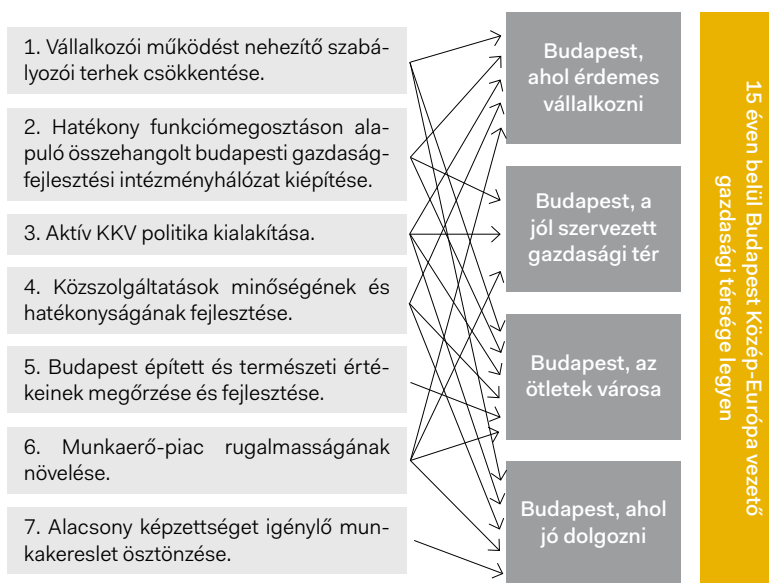
Budapest munkaerő-piacának fent jelzett átalakulása nemcsak növelni fogja a foglalkoztatást, de egyúttal növeli a foglalkoztatását a munkaerő-piacon kritikus csoportoknak is – így az alacsonyan képzettek, a nők, az 55 év felettek és a 25 év alattiak számára – jelentősen csökkentve a 15-64 év közti inaktívak és a munkanélküliek arányát. A munkaerő-piac fent jelzett átalakulása egyúttal kimutathatóan növelni fogja az átmenetileg atipikus foglalkoztatási formában dolgozók arányát és lehetőséget biztosít a megváltozott munkaképességűek számára is belül maradni a munkaerő-piacon.

2 DÖNTÉSI JAVASLAT A PROGRAM KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLJAIRA

A Döntéshozói Munkacsoport egyetért azzal, hogy a Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program a hosszú távú célok elérése érdekében az alábbi hét fejlesztési célt határozza meg a következő öt évre:

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése.
2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése.
3. Aktív KKV politika kialakítása.
4. Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése.
5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése.
6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése.
7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése.

A középtávú célok és a hosszú távú célok kapcsolatát a következő ábra szemlélteti:

Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése 2.1

A vállalkozások fejlődését akadályozó egyik legnagyobb teher a szabályozás kiszámíthatatlanságából, áttekinthetőségének nehézségéből és vállalkozásidegen működéséből adódó közvetlen költségek és az egyes tevékenységek elindítását megakadályozó közvetett költségek jelentik.

A magas adminisztratív terhek nehezítik a vállalkozási tevékenységek és a munkahelyek bővítését, az új vállalkozások elindulását, megtelepedését, a külföldi vállalkozások, szakemberek Budapestre költözését, így ezen középtávú cél a megfogalmazott hosszú távú cél több lábának a sarokkövét is jelenti.

Az adminisztratív terhek magas szintje azonban csak részben származik a szabályok túl nagy számából, legalább ekkora mértékben következnek a szabályozó hatóságok és a szabályozást végrehajtó hatóságok számosságából is, azaz abból, hogy egy tevékenység megkezdéséhez a betartandó szabályokkal és eljárásokkal kapcsolatos információk összegyűjtése és az eljárások lebonyolítása csak széttagoltan, több – egymással nem összehangolt – folyamatban valósítható meg. Tovább nehezíti a vállalkozások bővítésének kérdését, hogy általánosságban a hatóságok működése és a vállalkozói gondolkodás idegen egymás számára, így nem csupán az információk megszerzése, az eljárások lefolytatása, de már a szabályok megértése is többlet költségekkel terheli a gazdasági szereplőket. Különösen nehéz a bonyolult szabályrendszerhez és eljárásokhoz igazodni az induló és a külföldi vállalkozásoknak, akik egyszerre – korábbi tapasztalat nélkül – szembesülnek az elvárásokkal.

Mindezen költségeken felül a csökkenő adó és járulékkerhek ellenére a vállalkozások működését még mindig nagyban nehezíti nagy mértékű államháztartási centralizáció, a magas adó és járulékkerhek.

A következő 5 évben ezért:

- » rendszeres felülvizsgálattal kell segíteni a túlzott, eredeti célját már meghaladott szabályok lebontását,
- » javítani kell a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó információk elérhetőségét,
- » növelni kell a szabályozás kiszámíthatóságát, átláthatóságát,
- » meg kell teremteni a hatósági eljárások összehangolásának lehetőségét (az egyablakos ügyintézés megvalósulását),
- » együttműködést kell kialakítani a főváros és a kormányzat között az adópolitika, a foglalkoztatási szabályok és a támogatási rendszer (uniós pályázatok) egyszerűsítésében,
- » szervezetfejlesztéssel kell segíteni a hatóságok és a vállalkozók közötti kölcsönös megértést,
- » egyszerűsíteni kell a vállalkozásindítás folyamatait,

- » egyszerűsíteni kell a külföldi cégek budapesti letelepedését, ennek részeként a magasan képzett külföldi munkavállalók alkalmazásának feltételeit,
- » partnerséget kell kialakítani a kormányzat és a fővárosi önkormányzatok között a vállalkozások, különösen a budapesti gazdaságban meghatározó szektorok vállalkozásainak adó és járulékterheinek csökkentésére.

2.2 Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése

Budapest területén a kétszintű önkormányzati rendszer mellett nagyszámú kormányzati és vállalkozói intézmény támogatja a vállalkozások működését, és nyújt munkaerő-piaci szolgáltatásokat. Ezen szolgáltatások hatékonyságát jelentős mértékben rontják az átfedések. Az ügyféloldalról elérhető szolgáltatások teljes kínálata nehezen áttekinthető, valamint a kerületeken átívelő szolgáltatások nem tudnak megfelelő módon létrejönni. Az információáramlás egyszerűsödése elősegítheti, hogy a kerületekben a vállalkozások támogatására indított szakpolitikai kezdeményezések híre eljusson a célcsoportokhoz, s így a kerületek között hatékony verseny alakulhasson. A következő öt évben ezért cél, hogy kialakuljon Budapesten a gazdaságfejlesztési és munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtó szervezeteknek egy olyan hálózatos működése, amely:

- » együttműködést és hatékony munkamegosztást alakít ki az önkormányzati, kormányzati, és vállalkozói vagy non-profit szolgáltatók között (vállalkozói információs pontok közötti koordináció),
- » létrehoz vagy megerősít közösen hatékonyabban megszervezhető szolgáltatásokat (pl. városmarketing, turisztikai marketing, Budapest brand-család kialakítása, nemzetközi vásárokon való megjelenés, nemzetközi befektetési portfólió összeállítása, vállalkozói információszolgáltatás stb.),
- » fővárosi szintű támogató szolgáltatásokat (pl. információ-megosztás) alakít ki a kerületi, illetve egyéb szereplők által nyújtott gazdaságfejlesztési tevékenységhez, lehetővé téve, hogy a vállalkozások és a munkavállalók a város különböző pontjain megismerhessék a számukra elérhető lehetőségeket, így Budapest egész területén a vállalkozások egyablakos információs szolgáltatáshoz juthatnak.
- » az ország többi térségével együttműködve, kiterjeszti Budapest gazdasági vonzáskörzetét az ország többi pontjára szélesebb befektetési palettát kínálva a többfunkciós fejlesztést tervező külföldi befektetőknél,
- » összehangolja a közös gazdasági stratégiából adódó tevékenységeket, különös tekintettel az egyes gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó ingatlankínálat koordinálására. Ezek alapján támogatni kell egyes kiemelt ágazatok területi koncentrációjának (klaszterek) kialakulását, egy közös platform létrejöttét és működését az elérhető ingatlanok, telephelyek portfóliójáról, hozzáférési szabályairól (Rögtön Jövők Program), le kell fektetni egy közös telephely-politika és klaszter-

politika alapjait, ezzel is támogatva, ösztönözve az alulhasznosított területekbe való befektetéseket, valamint elősegítve, a változatos telephelykínálat révén kialakuló városi munkahelyekkel megvalósuló rövid utak városát, stb.

Aktív vállalkozásfejlesztési politika kialakítása 2.3

A budapesti gazdaságfejlesztésnek meg kell határozni olyan kiemelt jelentőségű szegmenseit, amely célcsoportok támogatása a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés szemszögéből kiemelt jelentőséggel bír.

Az egyik ilyen kiemelt célcsoport a kis- és középvállalkozások szegmense, amelyek méretgazdaságossági okokból bizonyos szolgáltatásokhoz csak nagyobb (önszerveződési vagy kockázati) költséggel tudnak hozzáférni, miközben a KKV-k a legjelentősebb piaci foglalkoztatók Budapesten, így hatékonyságnövelésük a foglalkoztatás-növelés kulcsa is egyben. Nem véletlen, hogy e célcsoport került az európai uniós vállalkozásfejlesztési politika fókuszába is. Támogatást – részben a rendelkezésre álló források korlátai miatt – elsősorban a vállalkozói együttműködések erősítésében, a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, a foglalkoztatási és kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenységükben kaphatnak, illetve olyan referencia megrendelések biztosításával, amellyel hatékonyabb marketing eredménnyel mutathatják meg üzleti kínálatukat. Mindezek mellett az előző pontokban kitért üzleti környezet fejlesztéseknél is a KKV-k válnak elsődleges kedvezményezettjeivé, csökkentve a növekedésük útjába álló – árbevétel-arányosan nagyobb – adminisztratív költségek mértékét.

Támogatni kell azokat a kiemelt ágazatokat, amelyek kulcsszerepet töltenek be Budapest gazdaság- és foglalkoztatás-szerkezetében, amelyek európai szinten versenyképesebbek és jelentős foglalkoztatás bővítési potenciállal rendelkeznek a fővárosban, valamint amelyek térhasználatuk illeszkedik Budapest városfejlesztési céljaihoz. E szempontok mentén érdemes kiemelni Budapest kulcságazatait, amelyeket az ágazat fejlődését szolgáló közszolgáltatás fejlesztésekkel érdemes támogatni (pl. közös marketing stratégia, speciális telephelykínálat), illetve első lépésként hasznos lenne elkészíteni az adott ágazatok fejlesztésének budapesti stratégiáit. Előzetesen ezen ágazatok közé a turizmus, a kreatív ipar, a logisztikai ágazat, a kutatás-fejlesztés, az egészséggazdaság, a zöldgazdaság (pl. a megújuló energiaforrások elterjedésének vagy az ESCO finanszírozás technikáinak ösztönzése) és az infokommunikációs szektor (beleértve az okos város koncepciót) tartozik. (Ezek mellett a munkaerő-piac sérülékeny csoportjai szempontjából való kiemelt fontossága miatt érdemes megfontolni a szociálisgazdaság kiemelten kezelését is.) Az említett ágazatok fejlődését segítheti, ha a budapesti telephely-politika tá-

mogatja hálózatosodásuk, klaszterük kialakulását. Fontos feladat, a kormányzattal való együttműködés egy olyan adópolitika kialakítása érdekében, mely nem hátráltatja a felsorolt kulcs-szektorok nemzetközi versenyképességét (pl. ÁFA).

A harmadik fókusz a vállalkozásoknak az olyan vállalkozói szegmensek kiemelése és támogatása, amelyeknek megjelenése vagy megerősödése valamilyen szempontból kiemelt társadalmi hasznossággal bír. Ezek közé sorolható elsősorban az induló vállalkozások, a társadalmi vállalkozások és a hazai és külföldi tulajdonú innovatív vállalkozások. Ezen szegmensek számára támogatni szükséges az inkubációs szolgáltatások létrejöttét (pl. inkubáció, kezdő vállalkozások támogatása, szellemi jogok védelmét segítő ügynökség) és működésük szabályozásának könnyítését, amelyek segítik letelepedésüket, elindulásukat és meggyökerezésüket a budapesti gazdaságban. A felsorolt támogatási formák nem utolsó sorban elősegíthetik a külföldön tapasztalatot és tudást szerzett fiatalok hazaköltözését is.

2.4 Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése

A vállalkozói szféra maga nemcsak finanszírozója, de használója is az önkormányzatok és a kormányzat által biztosított közszolgáltatásoknak. A közszolgáltatások működési hatékonysága visszahat a vállalkozások költségeire, árbevételére, így azok fejlesztése közvetlenül meghatározza a fővárosi gazdaság fejlődését.

Az új, innovatív vállalkozások betelepülése, valamint a meglévő vállalkozások működése szempontjából meghatározó közszolgáltatási rendszerek a következők:

- » Az oktatási rendszer,
 - különös tekintettel a szakképzés és a felsőoktatás piacorientált működésére, beleértve a duális szakképzés megerősítését, továbbá
 - a gazdaság hosszú távú stabil munkakínálata szempontjából meghatározó oktatási lemorzsolódás csökkentését és az alapfokú oktatás hatékonyságának kérdését.
- » Az egészségügyi rendszer tekintetében, a munkavállalók munkaképes állapota meghatározó kérdés, így a vállalkozások eredményességét érdemben befolyásolja az egészségügyi ellátórendszer működési hatékonysága, kiemelt hangsúlyval kezelve a megelőzés és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságát. .
- » Hatékonyabb munkaerő-piaci szolgáltatások kialakítása, valamint a munkaerő kereslet és kínálat előrejelzésének megerősítése nagyobb munkakínálatot és rugalmasabb munkaszervezést tesznek lehetővé a cégek számára, ezzel is növelve a budapesti gazdaság teljesítményét.

» A közlekedési rendszer fejlettsége meghatározza annak a gazdasági térnek a méretét, amelyben a budapesti vállalkozások hatékonyabban értékesíthetik termékeiket, szolgáltatásaikat és szerezhetik be erőforrásaikat, beleértve a városon belüli vonalas infrastruktúrákat, a főváros elérhetőségét biztosító infrastruktúrákat és a közösségi közlekedést.

» A hatósági rendszer működésének minősége és infrastruktúrája, a korábban bemutatottak szerint az üzleti környezet költségeinek egyik kulcseleme. Az eljárások sebessége, így például az „okos város” irányába tett fejlesztések alapvetőek a vállalkozások életében.

Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése 2.5

Budapest gazdasági erejét hosszú távon a magas minőségű humán erőforrásokra épülő értékteremtő tevékenység, így az innováció és a kutatás-fejlesztés, valamint a magas szintű üzleti kapacitások biztosíthatják. E két gazdasági funkció kiváló városi életminőséget igénylő, magasan képzett emberek jelenlétét feltételezi, ezért a számukra kellően vonzó városi élettér biztosítása fontos gazdasági erőforrás a város életében. A magas városi életminőségnek kulcseleme a város élhetőségét biztosító, vonzó természeti és épített környezet. Az attraktív, élhető közeg egyes ágazatok - különösen a turisztikai és a kreatív ágazat számára - közvetlen üzleti erőforrást, inspirációt és keresletteremtést is jelentenek. Ráadásul számos egyéb tényező között, ezen erőforrásokból, Budapest jelenleg is gazdag és változatos kínálattal rendelkezik, így e tényezők tekintetében kellően versenyképes a fejlettebb gazdasági centrumokkal szemben is.

A város hosszú távú gazdasági céljai szempontjából az épített és természeti környezet védelme és fejlesztése kiemelkedően fontos, legfőképpen:

- » a munkaerő-piac magasan kvalifikált szegmensének erősödése, ezen belül a külföldre távozott, ott tudást, kapcsolatot és tőkét szerzett fiatalok hazaköltözésének támogatása, illetve a külföldi magasan kvalifikált emberek Budapestre vonzása szempontjából,
- » az innovációt és kreativitást erősítő inspiráló közeg megteremtése szempontjából,
- » az aktív vállalkozáspolitikában a turisztikai ágazat és a kreatív ipar fejlődése szempontjából.

A gazdaság és a munkaerő-piac fejlődése érdekében, ezért:

- » a gazdasági növekedés során figyelni kell Budapest épített és természeti értékeinek és változatos kínálatának megőrzésére és fejlesztésére,

- » a szolgáltatási kínálat bővítése szerint prioritizálva támogatni kell a folyamatos értékmegőrzést és megújítást,
- » javítani szükséges ezen értékek elérhetőségét, hozzáférhetőségét és használhatóságát,
- » valamint erősíteni kell ezen értékek nemzetközi (el)ismertségét.

2.6 Munkaerő-piac rugalmasságának növelése

A vállalkozások eredményességét, ezáltal a gazdaság fejlődését jelentősen befolyásolja, hogy a változó gazdasági környezethez mennyire könnyen és költséghatékonyan képesek igazodni. Mivel Budapest gazdaságának fejlesztése során, hosszú távon a humán erőforrásokra jelentős szerep hárul, ezért az alkalmazkodás kulcskérdéssé válik. Mindezt kifejezi az is, hogy a vállalkozások a munkaerő-piacról mennyire könnyen tudják az új igényekhez igazítani munkáltatói szerepüket, mennyire könnyen tudnak új munkavállalót szerezni, illetve munkavállalók irányába tett korábbi befektetéseiket mennyire könnyen képesek átalakítani, tehát összességében mennyire rugalmasan bevonható munkaerő-kínálatot tervezik működésüket. A foglalkoztatás szempontjából vizsgálva a kérdést, felmerül, hogy a munkavállalók mennyire könnyen tudnak változó élethelyzetükhöz igazodóan munkahelyet vagy munkakörülményeket váltani, továbblépni, új készségeket elsajátítva, új munkahelyekhez jutni a munkaerő-piacon. A munkaerő-piac rugalmassága kiemelkedően fontos a kritikus foglalkoztatási csoportok esetében is, így különösen a kisgyerekes anyák, a fiatalok, az idősek és a megváltozott munkaképességűek számára.

A munkaerő-piac és a munkapiac rugalmasságának növelése, ezért a gazdasági program hosszú távú céljának mind a négy pillérére pozitív hatást gyakorol. Javítja Budapest vállalkozási környezetét és foglalkoztatási helyzetét, illetve bizonyos munkaerő-piaci szegmensekre fókuszálva támogatja a kreativitás, az innováció erősödését, valamint segíti Budapest gazdasági portfóliójának és terének szélesítését is.

A munkaerő-piac rugalmassá tétele a következő években ki kell, hogy terjedjen:

- » a rugalmas foglalkoztatási formák (pl. távmunka, részmunka, munkaerő-megosztás, stb.), valamint az atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének támogatására (pl. munkaerő-megosztás, stb. technikáinak ösztönzése)
- » a felnőttképzés, az egész életen át tartó tanulás ösztönzésére,
- » az oktatás és munkavállalás közötti átmenet megkönnyítésére,
- » a duális képzési formák elterjedésének támogatására,
- » az oktatási rendszer kínálatának a munkaerő-piac igényeivel való összehangolására, első lépésként a munkaerő kereslet-kínálat előrejelzésének megerősítésére,
- » a vállalkozói készségek, tudás megerősítésére az oktatási rendszerben,

- » a munkavállalói mobilitást segítő lakhatási (pl. bérlakás-rendszer, munkásszálló rendszer) és közlekedési fejlesztésekre (a munkába járás költségeinek csökkentésére) és
- » a család és a munkavállalás összehangolását segítő infrastruktúrák (bölcsőde, óvoda, stb.) fejlesztésére és működési hatékonyságának növelésére,
- » a munkaerő-piaci szolgáltatások elérhetőségének fővárosi szintű összehangolására, továbbá
- » az egyes foglalkoztatási formákhoz kötődő adminisztratív eljárások egyszerűsítésére, rugalmasabbá tételére, különös tekintettel a külföldi munkavállalók letelepedésére.

Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése 2.7

Bár a munkaerő-piacról tartósan kiszoruló csoportok egy jelentős részének mobilizálását a munkaerő-piac rugalmasabbá tétele hosszú távon képes kezelni, az alacsonyan képzettek munkaerő-piaci jelenlétét a technológia fejlődése, a gazdaság tudásintenzív átalakulása egyre nehezebbé teszi, ezért bevonásuk speciális beavatkozásokat igényel.

Ezen célnak ki kell terjednie:

- » az alacsonyan képzett munkavállalókat is felszívni képes munkaintenzív ágazatok tartós jelenlétének biztosítására és adott esetben kiemelt ágazatként való fejlesztésére, figyelembe véve a környezeti célok korlátait (fontos munkakeresletet biztosíthat számukra például a kiskereskedelemi, a turisztikai, valamint a szociális szektor),
- » a szociális gazdaság erősítésére, a társadalmi vállalkozások megjelenésének és megerősödésének ösztönzésére,
- » a kis volumenű gazdasági tevékenységek, az önfoglalkoztatás lehetőségének növelésére illetve más atipikus formákba történő áttérítésére az alacsony keresetű szegmensben (pl. fizetett takarítónő legális alkalmazása, sharing economy bátorítása, stb.), továbbá
- » az aktív munkaerő-piaci programok megerősítését, különösen a hiányzó alapkészségek fejlesztését segítő felnőttképzési rendszer fejlesztésére és a közfoglalkoztatás, valamint a nyílt munkaerő-piac közötti átmenetet segítő szolgáltatások fejlesztésére, de ideértve az fogyatékossgal élő inaktív emberek nyílt munkaerő-piaci integrációját is végül
- » a munkát terhelő adó és járulékkerhek tartósan csökkenésére, mely a szegmens foglalkoztatása szempontjából kiemelkedően fontos.

3 MELLÉKLETEK

A Szakértői Munkacsoport által azonosított erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek, a hosszú távú célrendszer elemei szerint. A SWOT megjelenítésében a TFP készítésében résztvevő szervezetek tekinthetők belső szereplőknek, így nemcsak a 24 budapesti önkormányzat, de a kormányzati és a vállalkozói szervezetek is a program belső szereplőjeként kerültek azonosításra.

A programdokumentum közgyűlési elfogadása előtt a SWOT-analízis táblázatai módszertani szempontból módosulhatnak, a program megvalósításban résztvevő szereplők függvényében, aszerint, hogy az erősségek és a gyengeségek a belső (a végrehajtásában illetékes), míg a lehetőségek és a veszélyek a külső tényezőket tartalmazzák.

Támogató üzleti környezet 3.1

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • jó Budapest image • (képzett) munkaerő kínálat bőséges • kedvező földrajzi elhelyezkedés, jó közlekedési feltételekkel • nemzetközi piacra termelő start-up cégek és gyorsan növekvő vállalatok (gazel-lák) fővárosi koncentrációja az országosnál magasabb, számuk növekvő • jelentős infrastrukturális fejlesztések • a főváros szerepe a gazdasági beruházásokban az országos átlaghoz viszonyítva magas • európai viszonylatban alacsony munkabéreköltségek és alacsony ingatlan árak és lakhatási költségek • magas internet penetráció • technológiákhoz való hozzáférés könnyűsége • országos viszonylatban jó K+F infrastruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> • nehezen átlátható, változó jogszabályi környezet • magas adminisztrációs terhek • magas adó- és járulékkerhek • hivatali ügyintézés: lassú, rugalmatlan, kiszámíthatatlan, a vállalkozói szemlélettől idegen • a szerződések bírósági úton való kiszámíthatatlan és lassú kikényszeríthetősége • a vállalkozások életét befolyásoló információhoz való hozzájutás nehézsége • a megfelelő vállalkozói és menedzsment ismeretek hiánya • KKV-k finanszírozása, jövedelemtermelési képességük alacsony • az EU támogatási rendszerek forrásfelhasználása alacsony határfokú • a tudásgazdaság szereplői között az együttműködés esetleges, transzfer funkciók gyengék • az üzleti angyal finanszírozás gyenge • a fővárosi barnamezős területek megújulása sok helyen lassan halad, vagy elakadt • önkormányzati vagyongazdálkodás nehézkes • hiányzik a szakképzett munkaerő egyes ágazatokban • körbetartozás, állami adósságok (kórházak)
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • az EU források csökkenése oldhatja a támogatás függés problémáját • sok, sikeres innovatív vállalkozói program • nemzetközi piaci versenyre készülő fejlesztő/termelő fiatalok • uniós erőfeszítések a szabályozási környezet rugalmasabbá tételére • világ gazdasági helyzet javulása • start-up klubok növekvő száma • társadalmi vállalkozások megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> • nem megfelelő jogalkalmazás és rossz percepció a szellemi jogok területén, ami a kreatív, innovatív vállalkozások külföldre menetelét ösztönzi, • a kevés EU-s támogatás, pályázati pénz, a tevékenység kitelepítését hozza Budapestről, a nagyvállalkozások eleve ki vannak véve a támogatottak köréből (szállodák) • a gazdasági válság folytatódása, esetleg elmélyülése a kereslet és a beruházás visszaesését hozhatja, • üzleti környezetet érintő jogszabályi változások kiszámíthatatlansága • vállalkozói generációváltás igénye és nehézsége • nyelvtudás hiánya • negatív vándorlási egyenleg, szakképzett bevándorlók hiánya

3.2 Egységes és jól szervezett gazdasági tér

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> kedvező pozíciók egyes szektorokban: kreatív ipar, IKT, turizmus Budapest K+F +I teljesítménye kimagasló (gyógyszergyártás, IKT, villamos gépgyártás) jól működő kapcsolati hálóval rendelkező fiatalok meglévő belsővárosi munkahelyi zónák kerület-specifikus ipari hagyományok egyes területeken (pl. közlekedés) egységes közszolgáltatás szervezés egységes gazdasági teret szervez jól kiépült logisztikai infrastruktúra és magas kereslet az ágazat iránt Budapest egységes gazdasági tér: termékpiacon és munkaerőpiacon egyaránt Budapest nemzetközi megítélése egységes, jó a fővárosi döntéshozatalban erősödött a kerületi részvétel, a kooperáció tere a kormányzat elkészíti Budapesti innovációs stratégiáját 	<ul style="list-style-type: none"> a széttagolt szabályozás és szolgáltatások a kétszintű önkormányzati rendszerben, valamint a kormányzat és az önkormányzatok között Pest megye-Budapest gazdaságfejlesztési együttműködés szintje alacsony egységes gazdaságfejlesztési városszpolitika hiánya vállalkozói szempontok figyelmen kívül hagyása a gazdaságpolitikán kívüli döntések esetében a kormányzati szakpolitikák általában nem veszik figyelembe a budapesti gazdaság specifikumait a város turisztikai adottságaiból csak a belvárosi lehetőségek vannak kihasználva heterogén erőforrás eloszlás a kerületek között
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> befektetés ösztönzést szolgáló nemzetközi vásárokon való fővárosi megjelenés Budapest számára a globális termék- és munkaerő-piacok további széleskörű értékesítési és munkavállalási lehetőségekkel szolgálnak az egyetemek nagy száma és sokfélesége széles spektrumát engedi a vállalkozás – egyetem együttműködésnek a kerületi vállalkozástámogató szakpolitikák versenyese új megoldásokat hozhatnak a vállalkozások társadalmi szerepvállalása 	<ul style="list-style-type: none"> a fókuszátlanság a tökevonzó képességet veszélyezteti az uniós támogatások alacsony szintje miatt a vállalkozási életciklus egy tőkeintenzív pontján elmennek a vállalkozások Budapestről a budapesti vállalkozások globális termékpiacon és munkaerő-piaci versenyben kell helyt állniuk, amelyben versenyhátrányaik felerősödhetnek

A kreativitás és innováció támogatása 3.3

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> magas fokú kreativitás élhető, inspiráló városi közeg a város élhetősége most is vonzó jól működő kapcsolati hálóval rendelkező fiatalok a város számos zöldterületben gazdag városrészrel rendelkezik erősödő start-up ökoszisztéma a fővárosi K+F+I és kreatív ipar állami támogatása nagy (hazai) piacot kínál minden induló vállalkozásnak 	<ul style="list-style-type: none"> humán szolgáltatások minősége gyenge közlekedési rendszer hiányosságai miatt nagy utazási idők a nagyszámú vállalkozói közösség vizibilitása gyenge emelt szintű szolgáltatásokat biztosító üzleti inkubátorházak száma elégtelen külföldi szakemberek letelepedésének nehézségei a vállalkozásindításhoz szükséges tudás alacsony szintje egyetemek-gazdasági szereplők kapcsolattrendszere gyenge a szellemi tulajdonjogok kikényszeríthetősége jelentős fejlesztésre szorul a jellemzően budapesti székhelyű, design profilú cégek és vidéki, gyártásra berendezkedett vállalkozások közötti gyenge munkakapcsolat
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> spontán fejlődő, pozitív Budapest imázs a kiköltözött fiatalok miatt az itthon maradtaknak is megerősödött a nemzetközi kapcsolattrendszere kutatási klaszterek erősödésnek a humán infrastruktúra szolgáltatások fejlődése is sok munkahelyet teremthet a Bp-re költöző vidéki fiatalok gazdasági kapcsolatok létrehozatalát segítik Bp és a vidék között a kritikus tömeg a vállalkozói egyetemek létrehozatalára fiatal vállalkozások magas száma jó belépési közeg újabb fiatal vállalkozásoknak a vállalkozói réteg fiatalodása a kooperációs hajlamokat erősíti a kreatív gondolkodók életminőségét kiszolgáló képes széles lakhatási kínálat (változatos kerületek) 	<ul style="list-style-type: none"> start-upok alacsony munkaerő kereslete nem megfelelő jogalkalmazás és rossz percepció a szellemi jogok területén, ami a kreatív, innovatív vállalkozások külföldre menetelét ösztönzi, a kreatív közeg a belvárosban zárt és korlátozott szigetként fejlődik üzleti angyal finanszírozás alacsony

3.4 Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> változatos, gazdag fővárosi munkahely kínálat magasan képzett munkaerő kínálat atipikus foglalkoztatási formák létező jogszabályi háttere 	<ul style="list-style-type: none"> nem mobil munkaerő, a közlekedési rendszer nem támogatja a piac teljes vertikumú bejárását a munkavállalónak egyres szegmensekben jelentős fekete és szürke foglalkoztatás alacsonyán képzettek, fiatalok, kisgyermekes anyák és az idősek rossz elhelyezkedési esélyei a munkavállalói kompetenciák és a munkához való hozzáállás egyes szegmensekben gyenge nehezen átlátható szabályozási környezet információhiány a munkavállalói oldalról (pl. a meglévő atipikus foglalkoztatási lehetőségekről) információhiány a szabad munkaerő kínálatról a nem kockázatos csoportok esetében magas foglalkoztatáshoz kötődő járulékok leszakadó társadalmi rétegek nehézkes visszavezetése a munka világába gyenge kapcsolat közfoglalkoztatás és a piaci szolgáltatások között gyenge információ a munkakeresletről, a vállalkozások kooperálása a munkajelentéssel az NFSZ felé alacsony, ami nehezíti a munkaerő-piaci szolgáltatások megfelelő fókuszálását képzett külföldi munkavállalók megtel-epedése nehéz KKV-k menedzsment kultúrája gyenge a másoddiplomák megszerzése, a felnőttkori továbbtanulás drága, nehézkes

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> duális szakképzés növekvő számú idősödő lakosság munkaerő-piaci aktivitásának meghosszabbítása, gazdasági potenciáljának kihasználása munkáltatói attitűd változás: befogadó, szolidáris, nyitott hozzáállás kerületközi együttműködés fejlesztése a külföldre távozott fiatalok hazavándorlása és tudásának, munkaadóként való hasznosítása a munkaerő-megosztás technikáinak megjelenése és terjedése sikeres munkaerő-piaci programokkal a technológiai fejlődés kiszorító hatásai ellenére az alacsonyán képzettek benttarthatóak a munkaerő-piacon 	<ul style="list-style-type: none"> a technológia fejlődése az alacsonyán képzettek foglalkoztathatósági kompetenciáinak megőrzését nehezíti képzett fiatalok külföldre vándorlása előregedő társadalom kiszámíthatatlan szabályozási környezet nem megfelelően kiválasztott információs csatornák, elakadt információk a foglalkoztatás növekedése csak az újraelosztás növekedésével és nem a gazdaság bővülésével valósul meg

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály

Kapcsolat

1052 Budapest, Városház u. 9-11.
tfp@budapest.hu
www.budapestfejlesztes.hu

